

Ochrana vod a vodních zdrojů

JUDr. Jiří Vodička, Ph.D.

BZ406Zk PŽP

Jaro 2022

Osnova

- Východiska ochrany
- Prameny právní úpravy
- Základní pojmy
- Právní nástroje
- Další instituty
- Přesahy do jiných zákonů

Learn

Share

Act

WORLD WATER DAY 2022

GROUNDWATER - MAKING THE INVISIBLE VISIBLE

Groundwater is invisible, but its impact is visible everywhere.

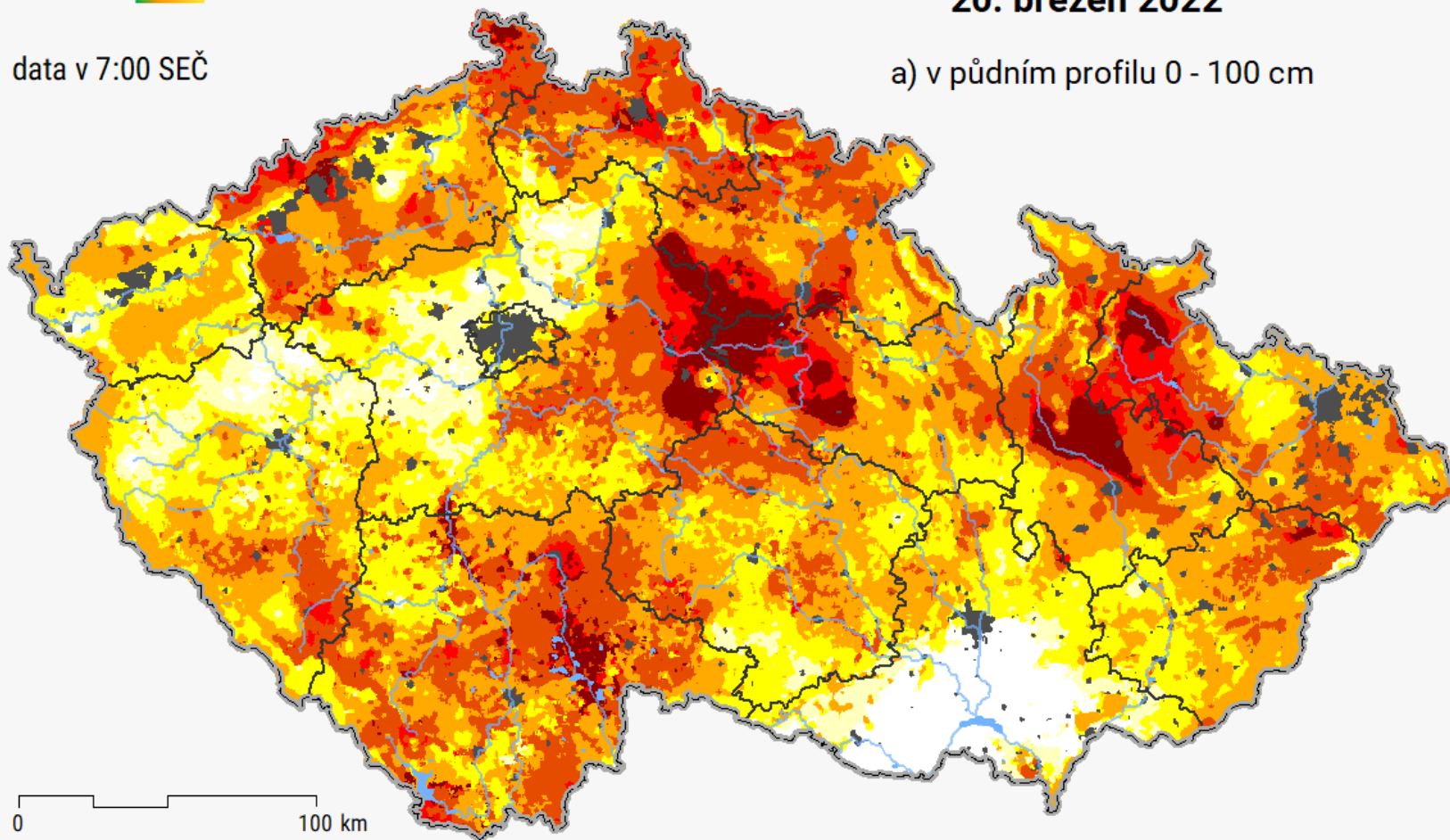
Out of sight, under our feet, groundwater is a hidden treasure that enriches our lives.

Almost all of the liquid freshwater in the world is groundwater.

INTEGROVANÝ SYSTÉM PRO SLEDOVÁNÍ SUCHA

www.INTERSUCHO.cz

data v 7:00 SEČ

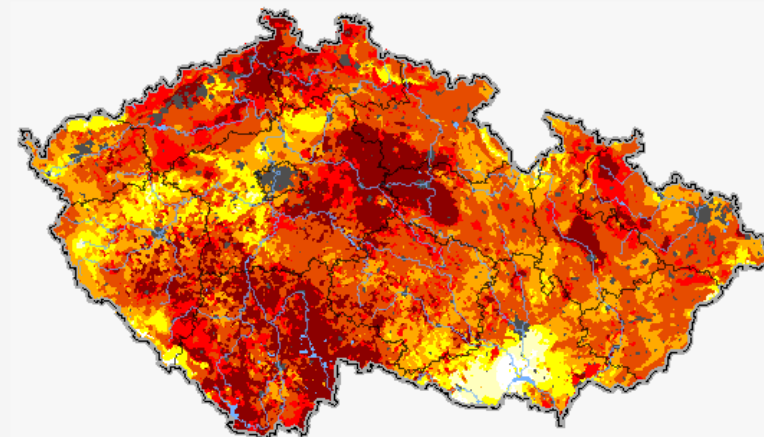

INTENZITA SUCHA

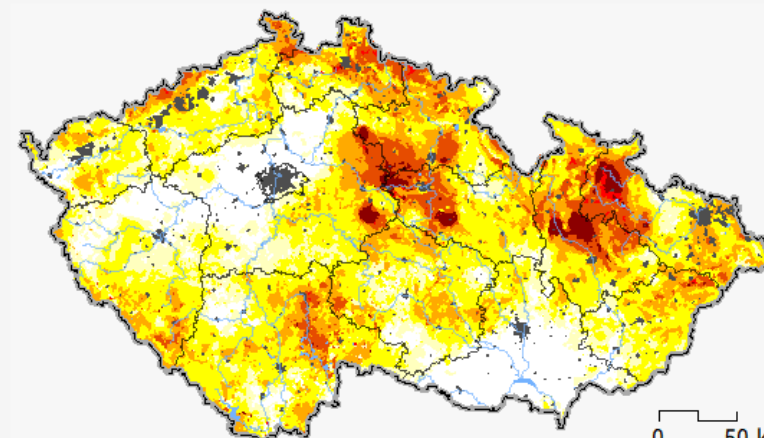
20. březen 2022

a) v půdním profilu 0 - 100 cm

b) v povrchové vrstvě 0 - 40 cm

c) v hlubší vrstvě 40 - 100 cm

Intenzita sucha

- < S0 bez rizika sucha
- S0 snížená úroveň půdní vláhy
- S1 počínající sucho

- S2 mírné sucho
- S3 výrazné sucho
- S4 výjimečné sucho
- S5 extrémní sucho

- Antropogenní a trvale zamokřené oblasti
- Vodní plochy
- Vodní toky
- Státní hranice
- Hranice kraje

	%
S0	7.2
S1	23.4
S2	31.8
S3	22.4
S4	5.8
S5	5.3

Vydáno: 21.03.2022

STÁTNÍ POZEMKOVÝ ÚŘAD
 Meteorologická data poskytuje:

Právní prameny

Mezinárodní

- Úmluva o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer z roku 1992 + Protokol o vodě a zdraví
- Bilaterální dohody ČR x Sousední státy

EU

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky

Právní prameny – ČR

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění zákona č. 544/2020 Sb. + prováděcí předpisy

Zákon č. 305/2000 Sb., o povodích

Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích

Zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě

Základní pojmy

- **Cílem ochrany vod** je: „dobry stav povrchových a podzemnich vod“
 - Dobrym stavem povrchových vod se rozumí takový stav útvaru povrchové vody, kdy je jeho ekologický i chemický stav přinejmenším dobrý.
 - Dobrym stavem podzemních vod se rozumí takový stav útvaru podzemních vod, kdy je jeho kvantitativní i chemický stav přinejmenším dobrý.

- **Upřesnění a stanovení bližších podmínek**, ale i **výjimek § 23a VZ**
 - Uplatnit se mohou i pro ZCHÚ, CHOPAV, Och. Pásm., Citl. Obl., Zran. Obl., atd. § 23a odst. 1 písm. c) VZ
 - Pozor na výjimky z dobrého stavu vod či eko potenciálu v § 23a odst. 8 a 9 VZ!

Základní pojmy

□ Vlastnický režim vod:

- Povrchové a podzemní vody nejsou předmětem vlastnictví a nejsou součástí ani příslušenstvím pozemku, na němž nebo pod nímž se vyskytují; práva k těmto vodám upravuje tento zákon.
- Za povrchové a podzemní vody se nepovažují vody, které byly z těchto vod odebrány.

□ -> viz [nakládání](#) s vodami

Základní pojmy

Kategorizace vod

Dle výskytu **Povrchové x Podzemní**

Dle vlastností (+ vztah k jiné právní úpravě) **Odpadní x Minerální x Důlní x
Vyhrazené nerosty x přírodní léčivé zdroje**

Dle dalších parametrů **Pitná x Balená x Kojenecká x Užitková(šedá) x
Teplá x Studená x Sladká x Slaná**

Základní pojmy

Další vody dle vlastností

- Odpadní vody § 2 odst. 2 písm. a) OdpZ a § 38 VZ
- Vyhrazené nerosty § 4 odst. 1 VZ – vody, ze kterých lze získat vyhrazený nerost (Horní zákon)
- Důlní vody § 4 odst. 2 VZ + § 40 HZ
- Přírodní léčivé zdroje § 4 odst. 1 VZ + § 2 odst. 1 lázeňského zákona – minerální vody + peloidy (rašelina, bahno)

Stav hladiny podzemní vody v hlubokých vrtech

Leden 2022

Zá

□ S

kt

pc

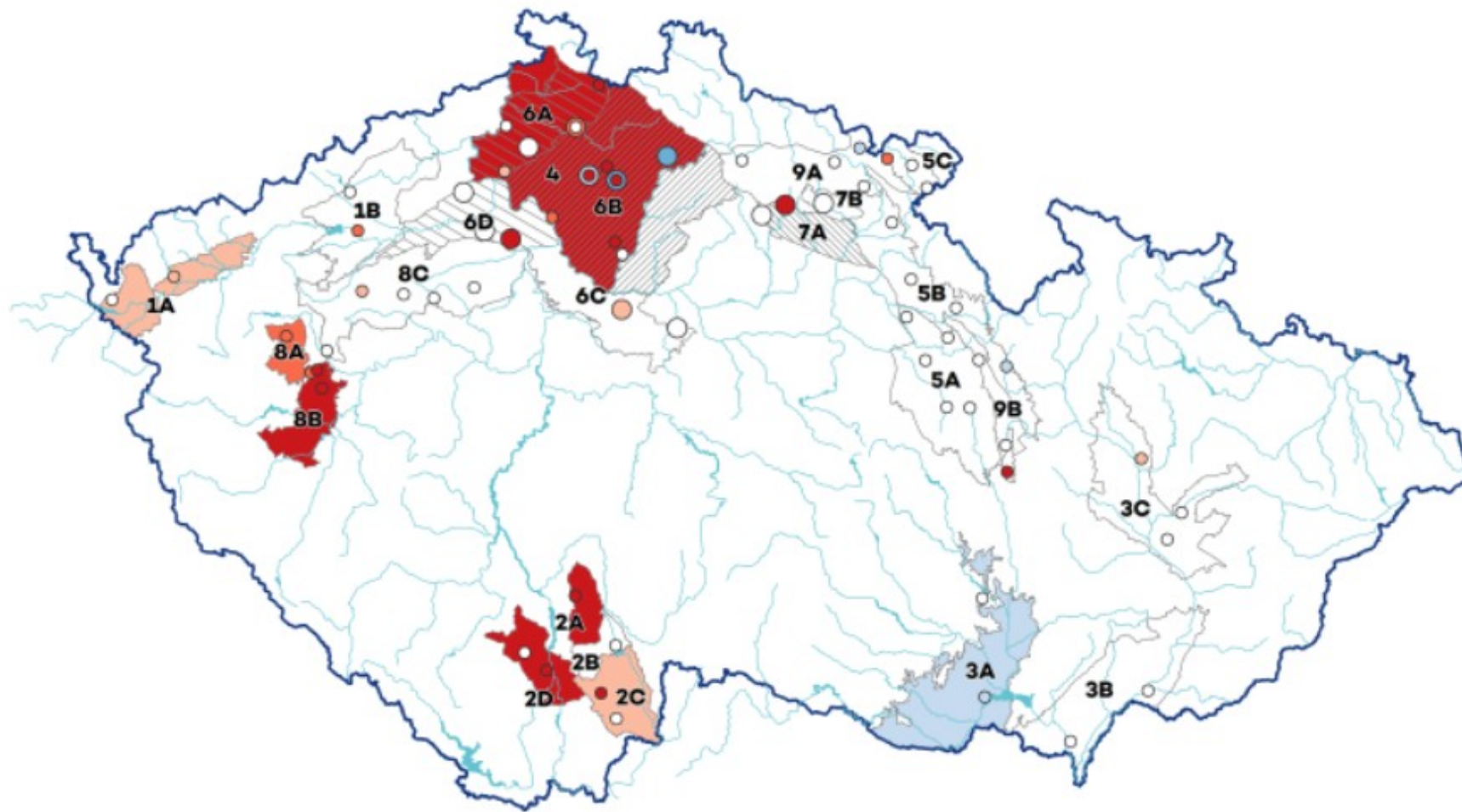
□ S

zě

kc

dc

vc

HGR-základní

mimořádně podnormální	mírně podnormální	mírně nadnormální	mimořádně nadnormální
silně podnormální	normální	silně nadnormální	

HGR-cenoman

mimořádně podnormální	mírně podnormální	mírně nadnormální	mimořádně nadnormální
silně podnormální	normální	silně nadnormální	

lní

ra
lí,

IUNI
.AW

Základní pojmy

□ **Povodeň** : „...přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku a může způsobit škody.

Povodní je i stav, kdy voda může způsobit škody tím, že z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo její odtok je nedostatečný, případně dochází k zaplavení území při soustředěném odtoku srážkových vod....“

zdroj: ČEZ

Přímé
nástroje

Nepřímé
nástroje

Přímé
aktivity státu

Dobrovolně
(převzaté)
závazky

Přímé právní nástroje – přehled

- Všeobecné nástroje prevence
- Limity znečišťování a znečištění
- Požadované technologie
- Administrativní nástroje (souhlasy, povolení, stanoviska)
- Zákazy/příkazy (povinnosti subjektů)
- Odpovědnostní nástroje
- Plošné mechanismy ochrany
- Koncepční nástroje
- Pravidla pro odstraňování protiprávních stavů
- Institucionální

Koncepční/plánovací

- Rámcové dokumenty vymezující cíle ochrany a směřování politiky
- Cíle:
 - ochrana vody jako složky životního prostředí
 - snížení nepříznivých účinků povodní a sucha
 - udržitelné užívání vodních zdrojů, zejména pro účely zásobování pitnou vodou
- Vazba na cíle ochrany dle § 23a a násl. VZ

Koncepční/plánovací

Plány povodí

- Mezinárodní plány povodí (Labe, Odra, Dunaj) – mezinárodní komise MŽP+MZe
- Národní plány povodí (Labe, Odra, Dunaj) – schvaluje vláda, ale **vydává MZe jako OOP**
- Plány dílčích povodí – pořizuje správce toku a schvaluje kraj
- Podklad pro výkon veřejné správy

Plány pro zvládnutí povodňových rizik

- Labe, Odra, Dunaj vydává MŽP jako OOP
- Podklad pro výkon veřejné správy

Programy opatření

Koncepční/plánovací

Povodňové plány

- ČR, kraje, OÚRP, obce + vlastníci pozemků

Plány pro zvládání sucha a stavu nedostatku vody

- Území kraje a ČR
- Zákonem není stanovena forma
- Podklad pro některé činnosti VS

Limity znečištění

- **Nařízení vlády č. 401/2015 Sb.**, o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech
- **Nařízení vlády č. 57/2016 Sb.**, o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění odpadních vod a náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních
- **Vyhláška č. 328/2018 Sb.**, o postupu pro určování znečištění odpadních vod, provádění odečtů množství znečištění a měření objemu vypouštěných odpadních vod do vod povrchových

Nakládání s vodami

Obečné
nakládání

S povolením

Se souhlasem

Administrativní – Obecné nakládání s vodami

- Každý může na vlastní nebezpečí **bez povolení nebo souhlasu** vodoprávního úřadu **odebírat povrchové vody** nebo s nimi jinak nakládat **pro vlastní potřebu**, není-li k tomu třeba zvláštního technického zařízení.
- Při obecném nakládání s povrchovými vodami **se nesmí ohrožovat jakost** nebo **zdravotní nezávadnost vod**, **narušovat přírodní prostředí**, **zhoršovat odtokové poměry**, **poškozovat břehy**, vodní díla a zařízení, zařízení pro chov ryb a porušovat práva a právem chráněné zájmy jiných.
- **ALE:** Vodoprávní úřad **může omezit** pomocí OOP
- § 7 užívání povrchových vod k plavbě

Povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami

(1) Povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami (dále jen "povolení k nakládání s vodami") je třeba

a) jde-li o povrchové vody a nejde-li při tom o obecné nakládání s nimi

1. k jejich odběru,
2. k jejich vzdouvání, popřípadě akumulaci,
3. k využívání jejich energetického potenciálu,
4. k užívání těchto vod pro chov ryb nebo vodní drůbeže, popřípadě jiných vodních živočichů, za účelem podnikání,
5. k jinému nakládání s nimi,

b) jde-li o podzemní vody

1. k jejich odběru,
2. k jejich akumulaci,
3. k jejich čerpání za účelem snižování jejich hladiny,
4. k umělému obohacování podzemních zdrojů vod povrchovou vodou,
5. k jinému nakládání s nimi,

c) k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních,

d) k čerpání povrchových nebo podzemních vod a jejich následnému vypouštění do těchto vod za účelem získání tepelné energie,

e) k čerpání znečištěných podzemních vod za účelem snížení jejich znečištění a k jejich následnému vypouštění, pokud nejde o činnost prováděnou na základě povolení podle zákona o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě^{7b)},

f) k užívání důlní vody jako náhradního zdroje podle zvláštního zákona^{1a)}.

(2) Povolení k nakládání s vodami se vydává fyzickým nebo právnickým osobám k jejich žádosti. Fyzická nebo právnická osoba, která má platné povolení k nakládání s vodami podle odstavce 1 nebo podle předchozích předpisů (dále jen "oprávněný") je oprávněna nakládat s vodami v rozsahu a k účelu po dobu uvedenou v platném povolení.

(1) Souhlas vodoprávního úřadu je třeba ke stavbám, zařízením nebo činnostem, k nimž není třeba povolení podle tohoto zákona, které však mohou ovlivnit vodní poměry, a to

a) ke stavbám a zařízením na pozemcích, na nichž se nacházejí koryta vodních toků, nebo na pozemcích s takovými pozemky sousedících, pokud tyto stavby a zařízení ovlivní vodní poměry,

b) ke zřizování dálkových potrubí a stavbám umožňujícím podzemní skladování látek v zemských dutinách, jakož i ke skladům, skládkám, popřípadě nádržím, pokud provoz uvedených staveb a skládek může významně ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod.

V předmětném případě přitom měl souhlas vodoprávního úřadu vydávaný podle § 17 odst. 1 písm. e) VZ sloužit jako podklad pro vydání rozhodnutí o umístění stavby předmětné provozovny v územním řízení(....) Na základě výše uvedeného je tedy zřejmé, že **předmětný souhlas dotčeného orgánu** (vyžadovaný jako podklad pro navazující územní řízení dle stavebního zákona) **má povahu závazného stanoviska** ve smyslu § 149 správního řádu

(Usnesení KS v Brně z 30. 6. 2016, č. j. 30 A 95/2016-38)

n) k ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur podle jiného právního předpisu⁷⁾, nebo

i) ke geologickým pracím spojeným se zásahem do pozemku, jejichž cílem je následné využití průzkumného díla na stavbu k jímání podzemní vody nebo pro vrty pro využívání energetického potenciálu podzemních vod.

ce 1

(2) K žádosti o souhlas k vrtům podle odstavce 1 písm. g) nebo geologickým pracím podle odstavce 1 písm. i) v ochranném pásmu stanoveném podle lázeňského zákona žadatel předloží vyjádření osoby s odbornou způsobilostí podle zákona o geologických pracích⁸⁾.

(3) Vyplývá-li to z povahy věci, může vodoprávní úřad v souhlasu stanovit podmínky i dobu, po kterou se souhlas uděluje.

Administrativní – Vyjádření

- § 18 VZ
- K budoucímu záměru či činnosti
 - Povaha předběžné informace
- Není rozhodnutí ve správním řízení
- Nenahrazuje povolení či souhlas

§ 139 SŘ předběžná
informace

Administrativní – Závazná stanoviska

- Ve správních řízeních podle úkon na základě ZS VPÚ I lze vydat rozhodnutí či učinit jiný
 - ZOPK
 - HZ
 - O hornické činnosti, výbušninách a státní báňské správě
 - Umisťování/povolování/užívání/odstraňování staveb dle StZ
- ZS se vydá, pokud se nevydává souhlas dle § 17 VZ
- Pokud by došlo ke zhoršení dobrého stavu vod -> nutná výjimka dle § 23a odst. 8 VZ

Administrativní – Výjimky dle § 23a odst. 8

- Výjimka pro záměry, které by vedly ke zhoršení či znemožnění dosažení:
 - dobrého stavu potenciálu útvaru povrchových vod nebo podzemních vod
 - dobrého ekologického potenciálu útvaru povrchových vod nebo podzemních vod
- Rozhoduje KÚ
- Souvislost s:
 - ZS (§ 104 odst. 3 VZ)
 - Nakládání s vodami se souhlasem (§ 17 odst. 6 VZ)
 - Vodoprávní řízení (§ 115 odst. 21 VZ)

Administrativní – Stavební povolení

- „K provedení vodních děl, k jejich změnám a změnám jejich užívání, jakož i k jejich zrušení a odstranění je třeba povolení vodoprávního úřadu.“
- „Povolení k provedení nebo změně vodního díla, které má sloužit k nakládání s vodami povolovanému podle § 8, může být vydáno jen v případě, že je povoleno odpovídající nakládání s vodami **nebo** se nakládání s vodami povoluje současně s povolením k provedení nebo změně vodního díla (§ 9 odst. 5).“
- § 15 odst. 6 VZ – společné územní, stavební řízení

Stavební

Administrativní – Ohlášení VpÚ

- Zjednodušené formy
- § 15a VZ – Ohlášení vybraných vodních děl a vodohospodářských úprav
- § 15b VZ – Ohlášení terénních úprav
- § 15c VZ – Odstranění vodních děl za účelem obnovy přirozených koryt drobných vodních toků

Kontrolní otázky

☐ Které akty budu potřebovat pro realizaci stavby?

☐ Na stavebním pozemku máte vlastní vodní dílo nebo vodní dílo sousedí.

Budu nakládat s vodami?

Potřebuju souhlas?

Může ohrozit ekologický potenciál?

U jakého orgánu budu vše řešit?

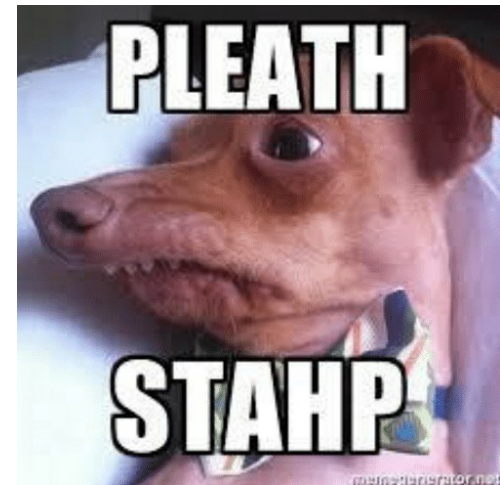
Postupuju dle VZ a StZ

Postupuju dle StZ

Je to vodní dílo nebo může ovlivnit vodní poměry?

Plošné – Územní ochrana

- § 28 VZ – Chráněné oblasti přirozené akumulace vod
- § 28a VZ – Území chráněná pro akumulaci povrchových vod
- § 30 VZ – Ochranná pásma vodních zdrojů
- § 32 VZ – Citlivé oblasti
- § 33 VZ – Zranitelné oblasti
- § 34 VZ – Povrchové vody využívané ke koupání
- § 35 VZ – Oblasti pro podporu života ryb
- § 66 VZ – Záplavová území
- § 68 VZ – Území určená k řízeným rozlivům povodní

Plošné

- K ochran
podzemn
využitelný
více než 1
balené ko
- Vodopráv
- Je veřejn
- I. a II. stu

zdrojů

o odběrem
výrobu

PÁSMO
HYGIENICKÉ OCHRANY
VODNÍHO ZDROJE I. STUPNĚ
NEPOVOLANÝM
VSTUP ZAKÁZÁN

Plošné – Ochranná pásma

I. stupeň ochrany

- zakázán vstup a vjezd

I. a II. stupeň ochrany

- zakázáno provádět činnosti poškozující nebo ohrožující vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje

OOP o stanovení/změně OP

- Definuje které činnosti poškozující nebo ohrožující vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje nelze v tomto pásmu provádět

Náhrada

- Za prokázané omezení užívání pozemků a staveb v ochranných pásmech vodních zdrojů náleží vlastníkům nebo nájemcům nebo pachtýřům těchto pozemků a staveb náhrada*

Plošné – Vody ke koupání

- Přírodní koupaliště + povrchové vody, kde lze očekávat koupání velkého množství osob
- Seznam podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
 - Sestaví MZd ve spolupráci s MZe a MŽP
- Koupací sezóna – zpravidla od 30. 5. do 1. 9.
- Interaktivní mapa s kvalitou koupací vody ([zde](#))

Plošné – Záplavová území

- Mohou být zaplavena vodou při přirozené povodni
- Stanovuje VÚ na návrh správce povodí, forma: OOP
- Podle nebezpečnosti povodňových průtoků se stanoví aktivní zóny
 - V aktivní zóně se nesmí umísťovat, povolovat ani provádět stavby, ale výjimky
 - Další zákazy: skladovat odplavitelný materiál, zřizovat oplocení, zřizovat tábory/kempy atd.
 - Mimo aktivní zónu se v rámci OOP stanoví další omezující podmínky

**Pozor na pojištění nemovitosti
– IV. zóna = nepojistitelnost**

Evidenční

Vodoprávní evidence

- Správní orgány a orgány územní samosprávy mají povinnost vést evidenci vybraných správních aktů (ISA, OOP atd.) k nimž daly souhlas dle VZ
- Povinnost i pro správce povodí

Evidence vybraných vodních děl v katastru nemovitostí

Další evidence

Organizační – přehled

- Ústřední vodoprávní úřady (vrchní vodoprávní dozor):
 - Ministerstvo životního prostředí
 - Ministerstvo zemědělství
- Další ministerstva: zdravotnictví, dopravy, obrany, vnitra

- Vodoprávní úřady:
 - Krajské úřady
 - Obecní úřady obcí s rozšířenou působností
 - Obecní úřady a újezdní úřady

Organizační – přehled

- Správa povodí
- Správci vodních toků

- Vodoprávní dozor:
 - Česká inspekce životního prostředí

- Specializované orgány:
 - Komise pro sucho
 - Povodňové orgány

Organizační – MŽP x MZe

- Vrchní vodoprávní dozor (§ 111) – kontrola ČIŽP a vodoprávních úřadů, jak provádějí vodní předpisy

- MZe (§ 108 odst. 1 VZ):
 - Orgán pro vodní hospodářství
 - Vykonává působnost ústředního vodoprávního úřadu, pokud VZ nestanoví jinak

- MŽP (§ 108 odst. 3 VZ):
 - Ochrana přirozené akumulace vod, ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti povrchových a podzemních vod

Organizační – Dozor

ČIŽP + vodoprávní úřady:

- Kontrola dodržování ustanovení VZ a předpisů podle něho vydaných
- Ukládání opatření k odstranění zjištěných závad
- Kontrola dodržování rozhodnutí a opatření obecné povahy vydaných vodoprávními úřady
- Vynucování práv a povinností – překryv kompetencí?

OÚORP, krajské úřady:

- Dozor nad vodními díly, jejichž stav by mohl ohrozit bezpečnost osob a nebo majetku
- Kontrola správních aktů vydaných komisemi pro sucho (+ MŽP)

Za znečištění povrchových vod závadnými látkami uložila ČIŽP pokutu sto tisíc korun

Fi Inspektoři České inspekce životního prostředí (ČIŽP) z oddělení ochrany vod v Hradci Králové uložili pokutu sto tisíc korun společnosti Contipro, a. s. za porušení zákona o vodách. Firma, která v katastrálním území Dolní Dobrouč vyrábí biotechnologické produkty pro farmaceutický průmysl, znečistila povrchové vody v melioračním kanálu závadnými látkami. Ty následně kontaminovaly potok Dobroučka a řeku Tichá Orlice.

Sp
pr
po Kontrolu areálu společnosti Contipro, a. s. provedli inspektoři v srpnu 2019. „Voda v melioračním kanálu zapáchala, byla zbarvena do
sc šeda a obsahovala vrstvu usazenin a slizů. Takto znečištěná odtékala do potoku Dobroučka a poté do řeky Tichá Orlice. Následnou
ko kontrolou uvnitř areálu jsme zjistili, že voda v melioračním kanálu u výstupu použitých chladících vod je úplně pokryta bílou vrstvou
použitého perlitu[1], který ale nesmí být sypán do povrchových vod. Naopak má být shromážděn v kontejneru a odvezen jako odpad
V na skládku,“ řekl Lukáš Trávníček, ředitel Oblastního inspektorátu ČIŽP v Hradci Králové.

na
tě
Tr Analýza odebraných vzorků prokázala výrazné převýšení stanovených hodnot přípustného znečištění povrchových vod. Obviněný při
zacházení se závadnými látkami neučinil odpovídající opatření proti jejich úniku do povrchových a podzemních vod, čímž ohrozil
jejich kvalitu a porušil tak vodní zákon. „Je nutné dodat, že firma už provedla účinná opatření tak, aby se tato událost nemohla
opakovat. Zjištěná znečištění naštěstí výrazně nepoškodila život v dotčených povrchových vodách,“ uvedl Trávníček.

Pr
Firma se proti uložené pokutě neodvolala a ta nabyla 12. března 2020 právní moci.

11 Dřevařská

Brno, Jihomoravský kraj

Google

Street View

Mezinárodní a dílčí povodí ČR

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
ŠANCE PRO VÁŠ ROZVOJ

<http://eagri.cz/public/web/mze/voda/aplikace/oblasti-povodi.html>

Mezinárodní povodí	Dílčí povodí	Plocha povodí (km ²)	Správce
Dunaj	Morava a přítoky Váhu	9994.388	PMO
	Dyje	11162.72	PMO
	Ostatní přítoky Dunaje	524.148	PVL
Labe	Horní a střední Labe	13473.117	PLA
	Ohře, Dolní Labe a ostatní přítoky Labe	9391.892	POH
	Horní Vltava	10988.394	PVL
	Dolní Vltava	7266.97	PVL
	Berounka	8816.62	PVL
Odra	Lužická Nisa a ostatní přítoky Odry	1018.546	PLA
	Horní Odra	230.008	POD

Sankční (odpovědnostní)

Trestněprávní

- Poškození/ohrožení ŽP (§ 293, § 294), ohrožení vodního zdroje (§ 294a), Neoprávněné vypouštění znečišťujících látek (§ 297), poškození chráněných částí přírody (§ 301 - mj. významný krajinný prvek – vodní tok, rybník, jezero), obecné ohrožení (§ 272, § 273)

Správněprávní

- Přestupky (§ 116 a násl. VZ)
- Přestupkový zákon č. 250/2016 Sb. + SŘ

+ nápravná opatření

Soukromoprávní

- § 29 VZ – náhrada za ztrátu podzemní vody
- Občanský zákoník

ČIŽP x Vodoprávní úřad

Nepřímé (ekonomické)

- Poplatky a platby
- Finanční prostředky k úhradě výdajů na opatření ve veřejném zájmu (§ 102 VZ)
- Krajský fond pro financování naléhavých nápravných opatření (§ 42 odst. 4 VZ)
- Daňová zvýhodnění
- Dotace

Nepřímé (ekonomické) – Poplatky a platby

- Poplatek za odebrané množství podzemní vody
- Poplatek za vypouštění odpadních vod do vod povrchových
- Poplatek za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních
- Platba k úhradě správy vodních toků a správy povodí

Další instituty – Odpadní vody

- Vody, které mají změněnou jakost (složení a teplotu) a použité v:
 - obytných
 - průmyslových
 - zemědělských
 - zdravotnických a jiných stavbách
 - Zařízeních a dopravních prostředcích
- Nebo i vody odtékající a mohou ohrozit jakost vod
- Obecný zákaz přímého vypouštění odpadních vod do vod podzemních, ale výjimky (§ 38 odst. 9 VZ)
- Vyhláška č. 328/2018 Sb.

Další instituty – Závadné látky

- Nejsou odpadní a důlní vody, ale mohou ohrozit jakost vod
- ZL je souhrnná kategorie
 - Prioritní látky
 - Zvlášť nebezpečné látky
 - Nebezpečné závadné látky (např. kyanidy)
- Každý kdo zachází se ZL má specifické povinnosti (§ 39 odst. 4 VZ)
- Nařízení vlády č. 401/2015 Sb.

Další instituty – Havárie

- Mimořádné zhoršení nebo mimořádné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod
- Vždy havárie, když:
 - Ropné látky
 - Zvlášť nebezpečné závadné látky
 - Radioaktivní zářiči a radioaktivní odpady
 - Zasažen CHOPAV
 - Zasaženo ochranné pásmo
- DZ: *„Za závažné ohrožení jakosti vod je třeba považovat i případy vniknutí závadných látek do prostředí, které souvisí s povrchovou nebo podzemní vodou“*

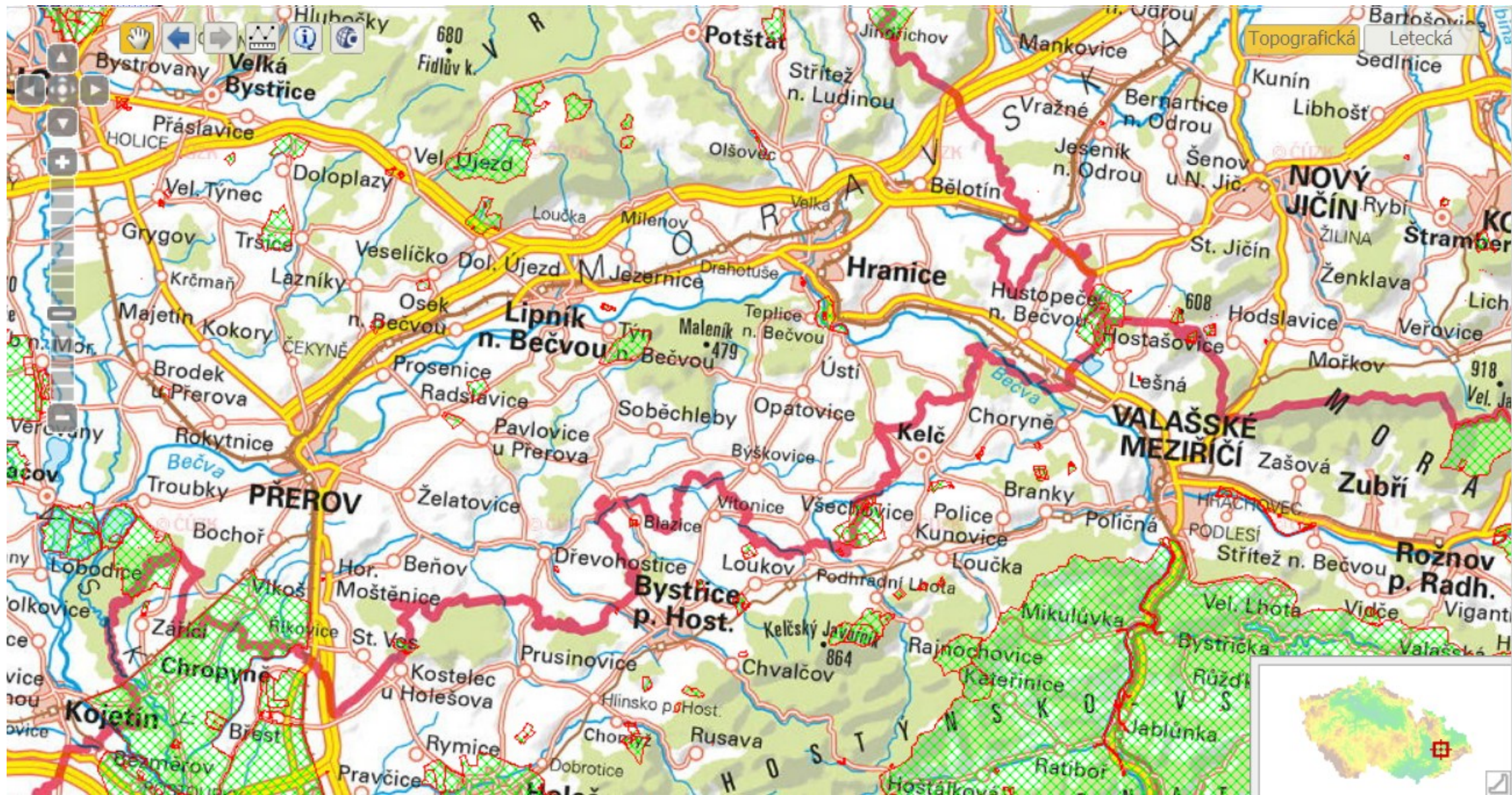
Další instituty – Opatření k nápravě

- Odstranění následků havárie, nedovoleného vypouštění odpadních vod nebo nedovolené nakládání se závadnými látkami
- Vodoprávní úřad nebo ČIŽP uloží provést opatření k nápravě závadného stavu:
 - Původci havárie
 - Osobě, která porušila povinnosti k ochraně vod
- V případě prodlení či neplnění opatření, orgány zabezpečí samy na náklady ↑

Další instituty – Opatření k nápravě

- Pakliže by nebylo možné uložit konkrétní osobě opatření a hrozilo by závažné znečištění/ohrožení vod -> zabezpečí vodoprávní úřad či ČIŽP z vlastního podnětu

- K tomu kraj zřizuje zvláštní účet doplňovaný do 10M Kč
 - Z účtu lze hradit i ekologickou újmu dle z.č. 167/2008 Sb.
- Vodoprávní úřady:
 - zásadně OÚORP
 - KÚ (§ 107 odst. 1 písm. d) – případy přesahující území správního obvodu

VPÚ

MUNI
LAW

Katedra práva
životního prostředí
a pozemkového práva

Další instituty – Povodně

- § 63 a násl. VZ - [Definice](#) a [koncepční](#) nástroje viz výše
- Druhy povodní:
 - Přírozená povodeň - Přírodní jevy (dešťové srážky, chody ledů atd.)
 - Zvláštní povodeň - Porucha vodního díla, kritická situace na vodním díle atd.
- Povodňové stupně I-III
- Ochrana před povodněmi
 - činnosti a opatření k předcházení a zvládnutí povodňového rizika v ohroženém území
- Přípravná opatření x opatření prováděná při nebezpečí a při povodni x opatření po povodni

Další instituty – Sucho – opatření

§ 87k

(1) Krajská nebo ústřední komise pro sucho při stavu nedostatku vody vydává na dobu nezbytně nutnou opatření podle povahy věci rozhodnutím nebo opatřením obecné povahy, ve kterých

- a) obecné nakládání s povrchovými vodami bez náhrady upraví, omezí nebo zakáže,
- b) povolená nakládání s vodami bez náhrady upraví, omezí nebo zakáže,
- c) omezí užívání pitné vody z vodovodu pro veřejnou potřebu,
- d) uloží vlastníkovi vodního díla mimořádnou manipulaci na vodním díle nad rámec schváleného manipulačního řádu,
- e) nařídí vlastníkovi technického zařízení, které slouží pro odběr ze záložního zdroje vody, jeho zprovoznění, pokud je to technicky možné tak, aby bylo možné tento záložní zdroj vody využít,
- f) upraví minimální zůstatkový průtok nebo minimální hladinu podzemních vod stanovené v povolení k nakládání s vodami, nebo stanoví minimální zůstatkový průtok nebo minimální hladinu podzemních vod,
- g) nařídí vlastníkovi potřebného vodohospodářského zařízení jeho zprovoznění a poskytnutí k řešení stavu nedostatku vody, pokud je to technicky možné, nebo
- h) nařídí mimořádné sledování množství a jakosti vod.

Přesahy do jiných zákonů - ZOPK

Významné krajinné prvky (§ 3 odst. 1 písm. b) zákona č.

- § 3 odst. 1 písm. b) ZoPK x § 43 odst. 1 VZ

Pojem „vodní tok“ vymezený v § 3 odst. 1 písm. b) ZoPK, je nutné s ohledem na zabezpečení ekologicko-stabilizační funkce tohoto významného krajinného prvku interpretovat extenzivně, neboť ekosystém vodního toku je tvořen rovněž korytem a břehy toku, případně i vodním dílem na vodním toku postaveném

Rozhodnutí NSS ze dne 23.02.2011, čj. 1 As 87/2010 – 108

Zvláště chráněná území

Natura 2000

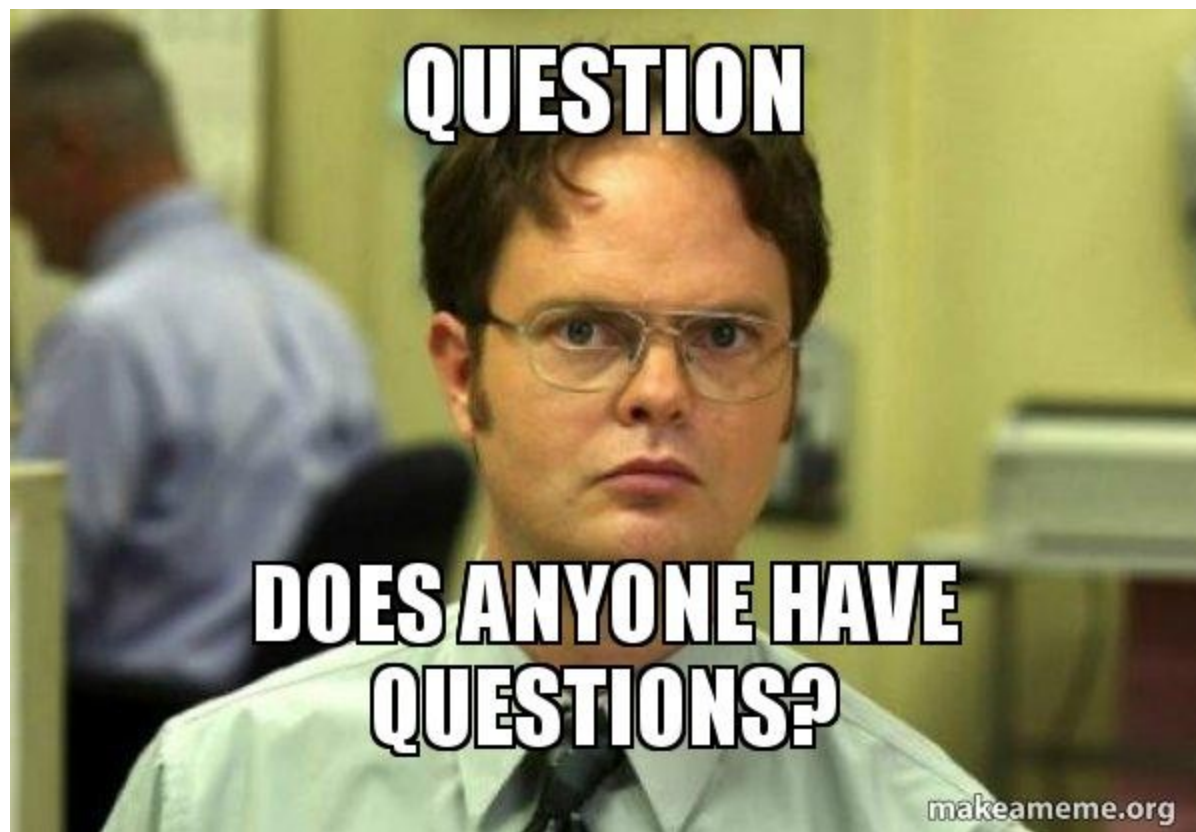
Přesahy do jiných zákonů

- Lesní zákon (č. 289/2015 Sb.)
 - Vodoochranná funkce lesa
 - Meliorace a hrazení bystřin v lesích § 35

- Pozemkové úpravy (č. 139/2002 Sb.)
 - Vodohospodářské opatření § 9 odst. 8 a 9

- Veřejné zdraví (č. 258/2000 Sb.)
 - Koupaliště, bazény a sauny
 - Šedá/užitková voda

- Stavební zákon
 - Vodní díla

Děkuji za pozornost!

Zdroje

- Jančářová, I: Základy práva životního prostředí pro bakaláře, MU, 2020
- Jančářová, I: Základy práva životního prostředí pro bakaláře, MU, 2020
- Průchová, Ivana, Hanák, Jakub a kolektiv. Voda v právních vztazích, MU Brno 2014,
- Průchová I: Vodní právo – přednáška, MU, 2020

Jiri.Vodicka@law.muni.cz